

Nationaal Archief
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Nummer Toegang: 2.06.132

Inventaris van de archieven van enige vakgroepen voor de metaalindustrie, 1941-1949

Versie: 11-06-2019

J.A.A. Bervoets

Nationaal Archief, Den Haag (c) 2013

This finding aid is written in Dutch.

I N H O U D S O P G A V E

Beschrijving van het archief.....	5
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	6
Openbaarheidsbeperkingen.....	6
Beperkingen aan het gebruik.....	6
Materiële beperkingen.....	6
Aanvraaginstructie.....	6
Citeerinstructie.....	6
Archiefvorming.....	7
Geschiedenis van de archiefvormer.....	7
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	8
De verwerving van het archief.....	8
Verwant materiaal.....	9
Beschikbaarheid van kopieën.....	9
Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	11
A. Vakgroep Fabrieken voor Stalen Buizen en Pijpen.....	11
B. Vakgroep Stalen Meubelen en Aanverwante Bedrijven.....	12
C. Vakgroep Hoogovens, Staalfabrieken en Walserijen.....	13

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

Vakgroepen Staalindustrie

Archiefbloknummer:

E20214

Omvang:

16 inventarisnummer(s) 0,30 meter

Taal van het archiefmateriaal:

Het merendeel der stukken is in het Nederlands

Soort archiefmateriaal:

Normale geschreven, getypte en gedrukte documenten, geen bijzondere handschriften.

Archiefdienst:

Nationaal Archief

Locatie:

Den Haag

Archiefvormers:

Vakgroep Hoogovens, Staalfabrieken en Walserijen, , 1941-1954

Vakgroep Fabrieken voor Stalen Buizen en Pijpen, , 1941-1954

Vakgroep Stalen Meubelen en Aanverwante Bedrijven, , 1941-1954

Samenvatting van de inhoud van het archief:

Het archief van de bedrijfsgroepen bevat gegevens over de distributie van metaal en hout voor het bedrijfsleven tijdens de bezetting en de wederopbouw.

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Volledig openbaar.

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Reproductie van originele bescheiden uit dit archief is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht.

MATERIËLE BEPERKINGEN

Het archief kent geen beperkingen voor het raadplegen van stukken als gevolg van slechte materiële staat.

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. [Creëer een account of log in.](#)
2. Selecteer in de archiefinventaris een archiefstuk.
3. Klik op 'Reserveer' en kies een tijdstip van inzage.

CITEERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, Vakgroepen Staalindustrie, nummer toegang 2.06.132, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, Vakgroepen Staalindustrie, 2.06.132, inv.nr. ...

Archiefvorming

GESCHIEDENIS VAN DE ARCHIEFVORMER

In november 1940 werd in het Verordeningenblad een besluit gepubliceerd betreffende de opbouw van een zelfstandige organisatie ter ontwikkeling van het bedrijfsleven (het zgn. Basisbesluit), waarin de secretaris-generaal van het departement van Handel, Nijverheid en Scheepvaart gemachtigd werd om voorschriften uit te vaardigen en maatregelen te treffen, die voor een organisatie van het gehele bedrijfsleven in corporatistische zin (met uitzondering van de landbouw- en voedselvoorzieningssector) nodig geacht werden. Het eerste gevolg van die machtiging was de instelling van een organisatie-commissie, de zgn. Commissie Woltersom. Deze commissie was bevoegd bedrijfsorganisaties in te stellen en die als uitsluitende vertegenwoordigers van de betrokken bedrijfstakken aan te wijzen. Verder kon zij voorschriften geven over het beheer en het gebruik van het vermogen, statuten van bedrijfsorganisaties vaststellen, voorzitters, directeuren en andere functionarissen aanstellen en ontslaan, voor ondernemingen en ondernemers het lidmaatschap van de bedrijfsorganisaties verplicht stellen en aan organisaties van het bedrijfsleven opdrachten en instructies geven met bindende kracht, ook voor haar leden. Tegelijk met de instelling van de commissie werd de organisatie van het bedrijfsleven zelf in grote lijnen geregeld: afzonderlijke organisaties werden ingesteld voor de industrie (waaronder de energiebedrijven) het ambacht, de handel, het bankwezen, het verzekeringswezen en het verkeerswezen. Oorspronkelijk heetten deze "centrale organisaties", die onderverdeeld zouden worden in hoofdgroepen en vakgroepen. Al spoedig werd deze naam veranderd en heetten zij hoofdgroepen. Deze werden onderverdeeld in bedrijfsgroepen, vakgroepen en ondervakgroepen. Deze groepen konden ook plaatselijke organisaties instellen. De hoofdlijnen van de inwendige structuur, de taak en de bevoegdheid van de organisaties berustten op de toepassing van het "leidersprincipe", waarbij nog een schijn van medezeggenschap van de leden gehandhaafd bleef. De leiding van de verschillende groepen berustte bij de voorzitter, die terzijde werd gestaan door twee plaatsvervangende voorzitters, met wie hij tezamen het bestuur vormde. Deze drie functionarissen werden in de regel aangewezen uit het management van de ondernemingen van de betrokken branche. De eerste maal vonden alle benoemingen plaats door de organisatie-commissie. Daarna werden de voorzitters van de lagere colleges benoemd door de voorzitter van de naasthogere organisatie, waarvoor de raad van bijstand (zie onder) een niet bindende voordracht van twee kandidaten maakte. De voorzitters van de hoofd- en bedrijfsgroepen werden door de Secretaris-generaal aangewezen, evenals de secretarissen van de hoofdgroepen. De andere secretarissen werden door de voorzitters benoemd, eveneens na een niet-bindende voordracht van twee kandidaten. De raad van bijstand van elke geleding der bedrijfsorganisatie werd gevormd uit de leden van het dagelijks bestuur van de naast-lagere organisatie. In de laagste groep werd deze raad samengesteld door de voorzitter onder goedkeuring van de voorzitter van de naast-hogere groep. Als de voorzitter een besluit wilde nemen tegen het advies van de raad, had hij toestemming nodig van de voorzitter van de naast-hogere groep. De lagere organisaties kenden (tenzij met meer dan 200 leden) een jaarlijkse algemene ledenvergadering, waarin de werkzaamheden en de financiële situatie besproken konden worden en uitspraken over het vertrouwen in de voorzitter gedaan konden worden. Elke voorzitter had het recht aan de leden van zijn organisatie aanwijzingen te geven binnen de perken van het gestelde doel. Daarnaast werd de mogelijkheid geopend aan de bedrijfsorganisaties verordenende bevoegdheid in de zin van art.152 en 153 van de grondwet toe te kennen. De vastgestelde verordeningen behoefden de goedkeuring van de betrokken Secretaris-generaal.

Als overkoepeling van alle organisaties van het bedrijfsleven is de Raad voor het Bedrijfsleven ingesteld, die tot taak had de belangen van het georganiseerde bedrijfsleven te behartigen met inachtneming van de belangen van het gehele bedrijfsleven en van de Staat. Tevens was de Raad adviescollege voor overheid en bedrijfsleven inzake economische vraagstukken, controleerde de financiële boekhouding en rekening en verantwoording van de bedrijfsorganisaties en de Kamers

van Koophandel en trad op als scheidsrechter bij geschillen tussen de hoofdgroepen. In de loop van 1941 zijn de bedrijfs- en vakgroepen ingesteld. Rond 1954 waren alle onderdelen van de oude bedrijfsorganisatie opgeheven.

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER

De archiefbescheiden van de vakgroepen "stalen buizen" en "stalen meubelen" werden na de opheffing van de groep overgedragen aan de archiefbeheerder van het Ministerie van Economische Zaken. De bestanddelen werd overgebracht naar de archiefbewaarplaats van het ministerie in de wijk Kortenbos in Den Haag en vandaar in 1969 naar het hulpdepot van het Algemeen Rijksarchief in Schaarsbergen, waar archieven van het ministerie werden geselecteerd en voorlopig beschreven. Het archief werd tijdens deze activiteit krachtens de regels van de Archiefwet 1962 aan het Algemeen Rijksarchief overgedragen onder de naam Bedrijfsgroep Hout en als onderdeel van het archief van de Bedrijfsgroep Houtverwerkende Ambachten. In 2013 werd het archiefmateriaal als een afzonderlijk archiefblok afgescheiden en samengevoegd met de map stukken afkomstig van Vakgroep Hoogovens, Staalfabrieken en Walserijen. Deze bundel in 1990 ontvangen van het Ministerie van Economische Zaken.

DE VERWERVING VAN HET ARCHIEF

Het archief is krachtens bepalingen van de Archiefwet overgebracht.

Verwant materiaal**BESCHIKBAARHEID VAN KOPIEËN**

Inventarisnummers van dit archief zijn niet in kopievorm beschikbaar

BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDDELEN

A. VAKGROEP FABRIEKEN VOOR STALEN BUIZEN EN PIJPEN

1	Dossier inzake de her distributie van gebruikt ijzer en staal.
1941-1943	1 omslag
2-5	Staten van toegewezen partijen ijzer en staal.
4e kwartaal 1943.	4 omslagen
2	Tweede kwartaal, 1943.	
3	Derde kwartaal, 1943	
4	Vierde kwartaal, 1943	
5	Eerste contingentieringskwartaal, 1944.	
6	Stukken betreffende enquêtes van de Secretaris-Generaal voor Handel, Nijverheid
en Scheepvaart inzake het gebruik van metaal.
1943-1944	1 omslag
7-10	Stukken betreffende bemiddelingen van de vakgroep en het Rijksbureau voor IJzer
en Staal voor verkrijging van invoervergunningen van materialen en machinerieën
uit het buitenland voor bij de vakgroep aangesloten ondernemingen.
1946-1948	4 omslagen
7	Amerika (Verenigde Staten), 1946-1948	
8	België, 1946-1949	
9	Canada, Denemarken, Duitsland, Engeland, Frankrijk, 1946-1948	
10	Tsjechoslowakije, Zweden, Zwitserland, 1946-1948	
11	Stukken betreffende aanvragen uit contingenten van ijzer en staal uit de
Nederlandse productie.
1947-1948	1 omslag

B. VAKGROEP STALEN MEUBELEN EN AANVERWANTE BEDRIJVEN**12-15**

Correspondentie over de toewijzing van houtsoorten voor de bewerking in de industrie.

1947-1949

4 omslagen

12

Algemeen, 1947-1948 juni.

13

Om vergunningen voor gezaagd naaldhout, 1948

14

Om vergunningen voor triplex, 1948-1949.

15

Via het distributiebureau hardhout, 1948-1949

C. VAKGROEP HOOGOVS, STAALFABRIEKEN EN WALSERIJEN**16**

Stukken betreffende de productieverdeling en de gerealiseerde produktie van ijzer en staal.

1941-1944

1 omslag